

Jannie Meussen Paul Lagro

DE PATIËNT

IN DEZE RUBRIEK HET PERSOONLIJKE VERHAAL VAN ONZE 'ACADEMISCHE' PATIËNT EN DE REACTIE VAN ZIJN OF HAAR BEHANDELAAR.

'Alsof er continu een pak melk aan je arm hangt'

Janet Warmelts (51) kreeg zes jaar geleden borstkanker. Na de behandeling had ze een verstoorde lymfeafvoer, ook wel oedeemarm genoemd. Hierdoor hield ze een liter vocht vast in haar arm en hand. Ze kon aanvankelijk geen lepel meer vasthouden. De ingreep die ze bij Plastische Chirurgie onderging heeft haar enorm geholpen.

'De kanker was zo ver gevorderd dat ik de zwaarste behandeling kreeg: operatie, bestraling, chemokuren en hormoontherapie. Veel lymfeklieren waren aangetast, niet alleen in mijn oksel maar ook de hoger gelegen klieren in de longtop en het sleutelbeen. Ze zijn allemaal weggehaald en bestraald. Hierdoor zijn er geen verdere uitzaaiingen ontstaan.

Ik heb er echter wel een oedeemarm aan overgehouden. Door verstoring van de lymfeafvoer, hield ik een liter vocht vast in mijn rechterarm en -hand. Gelukkig had ik me al eerder omgeschoold tot bedrijfsverpleegkundige, want mijn oorspronkelijke werk als IC-verpleegkundige had ik niet meer kunnen uitoefenen.

Zo'n arm voelt enorm zwaar, alsof er een pak melk aan hangt. Door de dikke hand en vingers heb je een handicap. Bovendien ben je extra vatbaar voor ontstekingen, omdat lymfevocht een voedingsbodem voor bacteriën is. Twee keer is een klein wondje aan mijn vinger ontspoord in wondroos. De laatste keer heb ik een week in het ziekenhuis gelegen aan een infuus met antibiotica.

Vijf jaar ging ik tweewekelijks naar de oedeem-

therapeut, om het vocht weg te masseren. En thuis lag ik om de dag een half uur aan het lymfapress apparaat. Dat voelt hetzelfde als een bloeddrukmeter, maar dan met een band over je hele arm. Bovendien moest ik om de arm dun te houden voor de tegendruk altijd een armkous dragen.

Ik was enorm blij dat jullie professor Dietmar Ulrich een nieuwe behandeling introduceerde. Met het inspuiten van een fluorescerende contrastvloeistof tussen wijs- en middelvinger, kon hij op een beeldscherm zien waar mijn lymfevaten lagen. Gelukkig waren ze groot genoeg om aan te sluiten op een bloedvat. Tijdens een vier uur durende operatie heeft hij dat gedaan bij mijn pols en aan de bovenkant van mijn onderarm. Na de narcose was mijn hand al spectaculair geslonken. Dat is een half jaar geleden. Ik heb nu veel minder beperkingen. Ik kan weer pijnloos typen en de hand is beweeglijker. Ik hoef nog maar één keer per week aan het lymfapress apparaat en minder vaak naar de oedeemtherapeut. En ik draag voor het eerst weer mouwloze jurken, nu ik de armkous vaker af kan laten.'

ONDERSCHAT PROBLEEM

'Wij hebben bij mevrouw Warmelts op twee plekken een lymfevat op een bloedvat aangesloten, in de onderarm en de hand. Zo is er 400 milliliter vocht uit haar arm het lichaam in gestroomd.

Circa 10 procent van de vrouwen met borstkanker krijgt na de bestraling van okselklieren last van lymfoedeem. Een deel daarvan moet levenslang naar de oedeemtherapeut en een armkous dragen.

Het is een onderschat probleem. Als enige in Nederland voeren wij nu, sinds twee jaar, deze ingreep uit. We sluiten daarbij een lymfevat op een afvoerend bloedvat aan, zodat het lymfevocht via deze shunt kan weglopen. We hebben daarvoor een microscoop aangeschaft die 40 keer vergroot. Samen met een collega behandelen we zo'n 40 patiënten per jaar. Het werkt niet bij elke vrouw. Soms zijn de lymfevatjes te dun of de kleinste bloedvatjes te dik. Dan loopt het lymfevocht terug, waardoor de shunt dichtslibt. Onze uitdaging is nu vooraf te voorspellen bij wie deze ingreep wel of niet zal werken.'

DIETMAR ULRICH
PLASTISCH CHIRURG EN PRINCIPAL CLINICIAN